

Sygn. akt I C 160/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Tomasz Krajewski

Protokolant: st. sekr. sąd. Tomasz Lewandowski

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2017 r. w Aleksandrowie Kujawskim

na rozprawie sprawy z powództwa P. D.

przeciwko M. S.

o zapłatę

wyrok zaoczny z dnia 29 czerwca 2016 roku w całości utrzymuje w mocy.

UZASADNIENIE

Powód P. D. wniósł przeciwko pozwanemu M. S. pozew o zapłatę kwoty 3.048 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu do dnia zapłaty. Domagał się również zasądzenia zwrotu kosztów według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód argumentował, że w dniu 13 listopada 2012 r. pożyczył pozwanemu kwotę 3.048 zł. Pomimo wielokrotnych kontaktów z pozwanym do dnia wniesienia pozwu zaciągnięta przez niego pożyczka nie została zapłacona zarówno w całości jak i w części.

Pozwanemu prawidłowo doręczono odpis pozwu wraz z załącznikami i wezwaniem na pierwszy termin rozprawy w drodze podwójnej awizacji w dniu 6 czerwca 2016 r. Pozwany nie stawił się na terminie rozprawy i nie zajął stanowiska w sprawie. W dniu 29 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim wydał w sprawie wyrok zaoczny zasądzając od pozwanego M. S. na rzecz powoda P. D. kwotę 3.048 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd wyrokowi w punkcie 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Pozwany M. S. w sprzeczności od wyroku zaocznego podniósł zarzut przedawnienia i wniósł o oddalenie powództwa. Wniósł również o zwrot kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż jego zdaniem dochodzona kwota to suma czynszów za różne okresy. W związku z tym należności te jako okresowe są przedawnione. Wskazał również, iż podpisane przez niego oświadczenie zostało wymuszone szantażem, toteż jest nieważne.

Na rozprawie w dniu 8 marca 2017 r. powód wyjaśnił, iż dochodzona kwota dotyczy zaległości za ogrzewanie mieszkania, które pozwany wynajmował od powoda. M. S. miał płacić należności dostarczycielowi ciepła, ale tego nie czynił, w związku z czym powód jako właściciel mieszkania dostał rozliczenie za okres, kiedy w mieszkaniu mieszkał pozwany, a następnie je uregulował. Wówczas między stronami została sporządzona umowa pożyczki i pozwany zadeklarował, że zapłaci tę należność, ale tego nie uczynił.

Pozwany M. S. przyznał, iż przedmiotowa należność dotyczy ogrzewania. Umowę podpisał pod wpływem groźby, jeszcze kiedy wynajmował mieszkanie od powoda. Pożyczkę spłacał, ale powód nie chciał mu podać numeru konta ani wydać żadnego pokwitowania, więc nie ma na to dowodów. Opłaty miał płacić bezpośrednio powodowi. Zaległość wynosiła ok. 1.500 zł, niemniej jednak podpisał, iż jest winny 3.048 zł, bo bał się, że zostanie na bruku.

Na zakończenie postępowania powód P. D. podtrzymał powództwo, zaś pozwany M. S. wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany M. S. co najmniej do końca 2012 r. wynajmował od powoda P. D. mieszkanie położone przy ul. (...) w C.. Pozwany miał pokrywać koszty związane z najmem lokalu, w tym koszty ogrzewania dostarczanego przez podmiot zewnętrzny, a także czynsz.

Okoliczność bezsporna.

Należności za ogrzewanie mieszkania przy ul. (...) w C., rozliczane były na koniec sezonu grzewczego. W 2012 r. powód otrzymał rozliczenie, z którego wynikało, iż istnieje zaległość za ogrzewanie lokalu za okres, kiedy zajmował je M. S.. Powyższe należności uregulował powód P. D. jako właściciel mieszkania przy ul. (...) w C..

Okoliczność bezsporna.

W dniu 13 listopada 2012 r. strony zawarły umowę, w której pozwany zadeklarował, iż do dnia 15 lutego 2013 r. zwróci powodowi kwotę 3.048 zł tytułem zwrotu pożyczki. Strony miały w ten sposób rozliczyć się z niuregulowanych przez powoda opłat za ogrzewanie. M. S. do chwili obecnej nie wywiązał się ze swojego zobowiązania.

Dowód: umowa pożyczki k. 4.

Powód P. D. w dniu 13 lutego 2016 r. wniósł przeciwko pozwanemu M. S. pozew o zapłatę kwoty 3.048 zł.

Dowód: koperta z datą nadania k. 6.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w sprawie. Strony nie były w sporze co do tego, iż pozwany wynajmował od powoda lokal mieszkalny położony przy ul. (...) w C. i płacił w związku z tym określony czynsz. Pozwany nie negował również tego, że w rozliczeniu opłat za ogrzewanie na koniec okresu grzewczego widniała zaległość, choć kwestionował jej wysokość. Pozwany nie wykazał jednak w żaden sposób, że wysokość zaległości z tytułu opłat za ogrzewanie była niższa niż kwota wskazana w umowie pożyczki z dnia 13 listopada 2012 r. Na tę okoliczność nie powołał żadnego dowodu. Podobnie nie wykazał, by spłacił swe zadłużenia w jakiegokolwiek części. Pozwany potwierdził natomiast, iż zawarł z powodem umowę pożyczki i że dotyczyła ona właśnie należności z tytułu ogrzewania. Wskazał jednak, że podpisał ją pod wpływem groźby ze strony powoda i jest ona nieważna.

Odnosząc się do tego zarzutu należy podkreślić, iż zgodnie z art. 87 k.c. kto złożył oświadczenie woli pod wpływem bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej, ten może uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia, jeżeli z okoliczności wynika, że mógł się obawiać, iż jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste lub majątkowe. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu lub groźby, następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie (art. 88 §1 k.c.). W myśl art. 88 §2 k.c. uprawnienie do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia złożonego pod wpływem groźby wygasa z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał.

M. S. w toku niniejszego postępowania nie podnosił, by kiedykolwiek złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod przymusem, nie wykazał też tego, że umowę zawarł pod wpływem groźby,

wobec tego Sąd uznał, iż umowa zawarta pomiędzy stronami w dniu 13 listopada 2012 r. wywołuje wszystkie skutki prawne z nią związane.

Pozwany M. S. podnosił również zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, iż w jego ocenie powództwo dotyczy należności okresowych, które przedawniają się w terminie trzyletnim.

Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 k.c.). Wymagalność roszczenia oznacza stan, w którym uprawniony może skutecznie domagać się realizacji roszczenia. Roszczenie staje się zatem wymagalne z upływem ostatniego dnia przewidzianego dla zobowiązanego terminu do spełnienia świadczenia. Należy jednak zauważyć, iż zgodnie z art. 506 §1 k.c. normującym instytucję odnowienia (tzw. nowacji), jeżeli w celu umorzenia zobowiązania dłużnik zobowiązuje się za zgodą wierzyciela spełnić inne świadczenie albo nawet to samo świadczenie, lecz z innej podstawy prawnej, zobowiązanie dotychczasowe wygasa. N. jest zaliczana do tzw. surogatów spełnienia świadczenia, albowiem prowadzi do wygaśnięcia zobowiązania, mimo braku pierwotnie umówionego zachowania dłużnika. Odnowienie może wystąpić w dwóch postaciach: jako umowa, mocą której dłużnik zobowiązuje się spełnić inne świadczenie, lub też jako umowa zobowiązująca dłużnika do spełnienia tego samego, co dotychczas świadczenia, z tym że z innej już podstawy prawnej. Zamiar nowacji może być dorozumiany, byleby był wyraźny i wskazywał na wolę nowego i zupełnie odmiennego sposobu spełnienia świadczenia, dogodnego dla obu kontrahentów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 125/00, L. nr (...)). Wskutek odnowienia zobowiązanie uzyskuje nową podstawę prawną określoną w umowie, która z kolei wywołuje doniosłe skutki w dziedzinie przedawnienia. Skutkiem nowacji nie jest bowiem przerwa biegu przedawnienia, lecz od momentu wymagalności roszczenia wynikającego z umowy zawartej w celu odnowienia zobowiązania rozpoczyna się bieg terminu przedawniania właściwy dla nowej podstawy prawnej, niezależnie od tego, jakimi przepisami rządziło się dotychczasowe roszczenie (por. M. Pyziak – Szafnicka w: System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań – część ogólna, pod red. A. Olejniczaka. Tom 6, wydanie 2. Warszawa 2014).

Mając na uwadze powyższe rozważania i ustalony w sprawie stan faktyczny Sąd uznał, iż zawarta pomiędzy powodem a pozwanym umowa z dnia 13 listopada 2012 r. jest właśnie odnowieniem zobowiązania istniejącego pomiędzy stronami z tytułu nieuiszczonych zaległości za ogrzewanie lokalu. W toku postępowania strony były zgodne, iż pozwany posiadał wobec powoda zadłużenie z tytułu opłat obciążających najemcę. Powód uiścił bowiem na rzecz przedsiębiorstwa dostarczającego ogrzewanie zaległości wynikające z rozliczenia, a pozwany nie zapłacił P. D. wszystkich opłat, które winien był uiścić jako najemca z tytułu ogrzewania lokalu. Ze stanowiska stron przedstawionego na rozprawie w dniu 8 marca 2017 r. wynika, iż obie strony nie negowały zobowiązania zaistniałego pomiędzy nimi z tytułu nieuiszczonych opłat za ogrzewanie i z inicjatywy powoda w dniu 13 listopada 2012 r. zawarły umowę pożyczki, zgodnie z którą pozwany miał zwrócić powodowi kwotę pożyczki w wysokości 3.048 zł do dnia 15 lutego 2013 r. Kwota pożyczki odzwierciedlała wysokość należności, jakie pozwany winien zapłacić powodowi z tytułu zaległości za ogrzewanie. Wobec powyższego w ocenie Sądu należy uznać, iż strony w dniu 13 listopada 2012 r. zawarły umowę zobowiązującą dłużnika do spełnienia tego samego, co dotychczas świadczenia (zapłaty kwoty 3.048 zł), z tym że z innej już podstawy prawnej (pożyczki). W związku z tym terminu przedawnienia roszczenia o zwrot pożyczki w kwocie 3.048 zł należy upatrywać w przepisach regulujących ten konkretny stosunek prawny, bez względu na termin właściwy dla poprzedniego zobowiązania z tytułu nieuiszczonych opłat obciążających najemcę. Z przepisów kodeksu cywilnego regulujących instytucję pożyczki (art. 720 – 724 k.c.) i art. 118 k.c. wynika, iż w przypadku zobowiązania zawartego pomiędzy osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej roszczenie dającego pożyczkę o zwrot kwoty pożyczki przedawnia się na zasadach ogólnych z upływem dziesięciu lat od chwili wymagalności roszczenia. Datą wymagalności roszczenia jest w niniejszej sprawie określona w umowie data zwrotu kwoty 3.048 zł, a więc dzień 15 lutego 2013 r. – z upływem tego dnia roszczenie powoda stało się wymagalne. Mając na uwadze wskazaną powyżej datę wymagalności roszczenia oraz dzień wniesienia pozwu w niniejszej sprawie (tj. 13 lutego 2016 r.), należało stwierdzić, iż do chwili wszczęcia niniejszego postępowania nie upłynął dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia powoda. W związku z tym podniesiony przez pozwanego M. S. zarzut okazał się

nieskuteczny. Ponadto wniesienie pozwu – jako czynność dokonana przed sądem i przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia – w myśl art. 123 §1 pkt 1 k.c. przerywa bieg przedawnienia. Wobec powyższego należało stwierdzić, iż roszczenie powoda P. D. jest uzasadnione, a zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego okazał się nieskuteczny.

W związku z tym, że w niniejszej sprawie Sąd wydał wyrok zaoczny, od którego pozwany wniósł sprzeciw, zastosowanie znalazł art. 347 k.p.c., zgodnie z którym po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd wydaje wyrok, którym wyrok zaoczny w całości lub części utrzymuje w mocy albo uchyla go i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Ponieważ powództwo P. D. wniesione w niniejszej sprawie okazało się zasadne, a podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia był nieskuteczny, Sąd orzekł, iż wyrok zaoczny z dnia 29 czerwca 2016 roku w całości utrzymuje w mocy.